

December 2022

Kära vänner,

nu är vi på väg mot slutet av detta år och jag har precis landat efter en vistelse i Chile, som är en del av det globala syd. När jag rörde mig i huvudstaden Santiago blev jag påmind om hur den visuella konsten har använts som ett självklart uttrycksmedel inom sociala rörelser. Konsten, och speciellt det grafiska uttrycket, har haft en viktig roll och närvaro i det chilenska folkets kamp för demokrati. Den grafiska konsten, i vid mening, är fortfarande närvarande på Santiagos gator. Både som visuella slagord och som ett pågående minnesarbete.

Inom Samlande tankar / Collecting Thoughts har expertrådet besökt Moderna museets grafiska samling där intendenten Annika Gunnarsson tog emot oss och presenterade den grafiska samlingen som består av cirka 13 000 grafiska blad. Dessutom fick vi en genomgång av museets olika förvärvsprojekt. Från "Önskemuseet" (satsning för att bredda den internationella västerländska konsten i samlingen) till "Andra önskemuseet" (en satsning på kvinnliga konstnärskap) som följdes av "A greater world" (förvärv av verk utanför den anglosaxiska väst) och sist, "Svenska förvärv" som bidrog till att stötta konstlivet under pandemin.

I sin presentation förmedlade Annika Gunnarsson att samlandet alltid är satt i ett sammanhang; vad för syn som finns på samlandet, vilket syfte samlandet har och vilka som har samlat. Jag tänker att det sistnämnda är en viktig aspekt i förhållande till historia och det gemensamma minnet, som museer skapar via sina samlingar. Vem eller vilka som samlar talar även om vilka som skriver historien, vilka som formulerar minnen. Detta leder till frågor kring vad som bevaras och vad som exkluderas.

Efter Annikas presentation genomförde jag en workshop som utgick från hur samtida konstverk kan motiveras vara del av en samling. Gruppen fick tre verk att förhålla sig till och svara på frågor kring hur de uppfattar verket och varför verket borde, eller inte borde, finnas med i en samling.

Diskussionerna efteråt rörde sig kring att motivering av urval alltid är i förhållande till samlingens agens, vad den vill uppnå för syfte. Dessutom finns andra parametrar som spelar in, såsom verkets relevans och subjektiva smakomdömen. Diskussionen

tog även upp frågor kring vad en samling är, hur konst institutionaliseras, hur den förvaras och varufieras, hur en samling bevarar, men som även kan exkludera.

En museisamling konstituerar kunskap. Till exempel upprätthåller länders nationalmuseer en historia kopplat till nationalstatens gemenskap. Historia och minne blir något som produceras och reproduceras genom kunskap. Här finns risker med att det officiella minnet "glömmer" och osynliggör vissa delar av historieskrivningen. Kanske är det därför som de chilenska konstnärerna fortfarande är aktiva på gatorna med sin konst. För att folket inte ska glömma. För att minnet inte ska suddas ut.

Inom det samtida konstsammanhanget kan vi förstå att olika samlingar bidrar till en övergripande idé om vad som tillhör det gemensamma. Här kan vi lära oss av Moderna museets lika förvärvsprojekt, som syftade till att fylla olika luckor i museets samling. I förvärvsprojektet "A greater world" (2017) innebär det förståelsen att samlingen borde motsvara samhällets mångfald av bakgrunder och erfarenheter för att göra samlingen mer relevant för publiken. Den dåvarande samling utgjorde en alltför snäv och homogen presentation av konsten vilket exkluderade bredare perspektiv och historier.

Hur skapas en samling som inte osynliggör när vi lever i tider av transformation? I en tid där befästa idéer och normer omkullkastats? Huruvida det kan vara en av nyckelfrågorna och som tar vi med oss vidare i arbetet med Samlande tankar / Collecting Thoughts. Kanske är det så att arbetet inte består utav en utan flera metoder för samling som möjliggör rörlighet och som är omförhandlingsbar.

/Macarena Dusant

Samlande tankar/Collecting Thoughts
Process leader and Curator